

**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
PEŁNOMOCNIKA RZĄDU
DO SPRAW
„PROGRAMU DLA ODRY 2006”**

ZA OKRES OD 01.01.2002 DO 31.12.2002

Stanisław Łopatowski

**Wojewoda Dolnośląski,
Pełnomocnik Rządu do Spraw
„Programu dla Odry 2006”**

Wrocław, 25 czerwca 2003 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWY FORMALNO- PRAWNE „PROGRAMU DLA ODRY 2006”	3
2. KOMITET STERUJĄCY	4
II. STRATEGIA FINANSOWO- RZECZOWA	4
1. INWENTARYZACJA, MONITOROWANIE I KOORDYNACJA PROJEKTÓW ODRZAŃSKICH ..	4
a. Inwentaryzacja zadań.....	4
b. Informatyzacja Biura	4
c. Materiały informacyjne o Programie	4
d. System Informacji Przestrzennej Dorzecza Odry	4
e. Koordynacja.....	5
2. ANALIZA ZADAŃ ODRZAŃSKICH	5
a. Realizacja zadań „Programu dla Odry 2006” w roku 2002	5
b. Biuro do Spraw Usuwania Skutków Powodzi	6
c. Biuro Koordynacji Projektu Banku Światowego.....	6
d. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).....	6
e. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).....	7
f. Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (RZGW).....	7
g. Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych.....	8
h. Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych	8
i. Podsumowanie	8
3. PRZYGOTOWANIE ZAPISÓW BUDŻETOWYCH.....	9
a. Prace nad budżetem na rok 2003	9
b. Prace nad umieszczeniem „Programu dla Odry 2006” w rejestrze zadań rządowych	9
c. Prace nad umieszczeniem „Programu dla Odry 2006” w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004-2006 oraz w Sektorowych Programach Operacyjnych i Funduszu Spójności.....	9
4. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW	12
III. KONTAKTY Z SAMORZĄDAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	12
1. SPOTKANIA Z WŁADZAMI WOJEWÓDZTW NADODRZAŃSKICH.....	12
2. SPOTKANIA TEMATYCZNE W SIEDZIBIE BIURA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU.....	12
3. SPOTKANIA WYJAZDOWE W SIEDZIBACH SAMORZĄDÓW	12
4. WSPARCIA DLA WNIOSKODAWCÓW PROJEKTÓW ODRZAŃSKICH O POZYSKANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH	13
IV. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	13
1. MIĘDZYNARODOWA KOMISJA OCHRONY ODRY PRZED ZANIECZYSZCZENIEM.....	13
2. POLSKO – BRANDENBURSKA GRUPA ROBOCZA „ODRA 2006”.....	14
3. PROJEKT ODERREGIO	14
4. POLSKO – NIEMIECKA KOMISJA MIĘDZYRZĄDOWA DS. WSPÓŁPRACY REGIONALNEJ I PRZYGRANICZNEJ.....	15
5. POLSKO – NIEMIECKA KOMISJA DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH.....	15
6. BUDOWA KANAŁU HOHENSAAATEN-FRIEDRICHSTHALER WASSERSTRASSE ORAZ PORTU SCHWEDT NAD ODRĄ	16
7. WSPÓLNE POLSKO – NIEMIECKIE KONFERENCJE PREWENCYJNEJ OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	17
V. Podsumowanie i wnioski	18
Załącznik nr 1.....	19

I. WPROWADZENIE

Powódź w dorzeczu Odry w lipcu 1997 r., powódź w dorzeczu Wisły w 2001 r., dramatyczne wydarzenia podczas ubiegłorocznej sierpniowej powodzi w dorzeczu Łaby i Dunaju, powódź na południu Francji oraz nawalne deszcze w nocy z 31 sierpnia na 1 września w polskiej części Sudetów (prawie 200 mm) wskazują na to, że w Europie będziemy mieli coraz częściej do czynienia z anomaliami zjawiskami pogodowymi. Musimy być na nie przygotowani i musimy się przeciwstawić ich skutkom. My, w dorzeczu Odry po wielkiej powodzi w lipcu 1997 r., która pociągnęła za sobą 54 ofiary śmiertelne, a straty materialne wyniosły ok. 20 miliardów zł staramy się podchodzić do szeroko rozumianych zadań gospodarki wodnej w sposób uporządkowany. Dzięki współpracy wielu środowisk powstał wieloletni program pod nazwą „Program dla Odry 2006”. Program ten, przewidziany do realizacji w ciągu 15 lat, został przyjęty przez polski parlament i jest realizowany przez rząd. Celem Programu jest zbudowanie systemu zintegrowanej gospodarki wodnej dorzecza Odry, uwzględniającej potrzeby:

- zbudowania systemu biernego i czynnego zabezpieczenia przeciwpowodziowego,
- ochrony środowiska przyrodniczego i czystości wód,
- usunięcia szkód powodziowych,
- prewencyjnego zagospodarowania przestrzennego oraz renaturyzacji ekosystemów,
- zwiększenia lesistości,
- utrzymania i rozwoju żeglugi śródlądowej,
- energetycznego wykorzystania rzek.

Mimo kłopotów gospodarczych, konsekwentnie budujemy system ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry. Odbudowaliśmy ponad 1000 km wałów przeciwpowodziowych, retencję powodziową zwiększyliśmy o ok. 100 mln m³. 5 września oddany został do użytku polder Buków koło Raciborza o pojemności powodziowej ok. 50 mln m³, a 6 grudnia zakończono dwa zbiorniki na Nysie Kłodzkiej (Kozielno i Topola). Przygotowywane są dokumentacje dla dwóch następnych dużych zbiorników retencyjnych: Racibórz - o pojemności 170 mln m³ i Kamieniec Ząbkowicki - o pojemności ponad 100 mln m³.

„Program dla Odry 2006” obejmuje swym zasięgiem ponad 1/3 powierzchni kraju. Jego konsekwentna realizacja może zapewnić bezpieczeństwo mieszkańców Nadodrza oraz stworzyć warunki do aktywizacji gospodarczej na terenach zniszczonych przez powodzie.

Koncepcja „Programu dla Odry 2006” powstawała przy bliskiej współpracy z naszymi sąsiadami z zachodu. Dziś program ten jest ważnym elementem współpracy międzynarodowej. Istotną kwestią jest właściwe miejsce „Programu dla Odry 2006” we współpracy z Republiką Federalną Niemiec i Republiką Czeską, gdyż Odra jest rzeką, która ma dorzecze w tych trzech państwach, a nowa Dyrektywa Wodna Unii Europejskiej wymaga prowadzenia gospodarki wodnej w całym dorzeczu, niezależnie od granic administracyjnych i państwowych. Właściwe umiejscowienie „Programu dla Odry 2006” w programach Unii Europejskiej pozwoli na skuteczne wykorzystanie funduszy pomocowych, zarówno przedakcesyjnych, jak i strukturalnych - już po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Mamy dobrą współpracę z naszymi sąsiadami, aktywnie współpracujemy z Międzynarodową Komisją Ochrony przed Zanieczyszczeniem. W „Programie działań przeciwpowodziowych w dorzeczu Odry” opracowanym przez MKOO wyrażone jest wspólne dążenie do ochrony ludzkiego życia i zmniejszenia szkód powodziowych w całym dorzeczu Odry w połączeniu ze stale utrzymywanym, ekologicznie celowym rozwojem doliny rzeki Odry i jej dopływów.

1. PODSTAWY FORMALNO- PRAWNE „PROGRAMU DLA ODRY 2006”

Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry 2006”(Dz. U. Nr 98, poz. 1067) obejmuje swym zakresem modernizację Odrzańskiego Systemu Wodnego.

Celem Programu jest zbudowanie systemu zintegrowanej gospodarki wodnej dorzecza Odry, uwzględniającej przede wszystkim potrzeby zabezpieczania przeciwpowodziowego, sporządzenia prewencyjnych planów zagospodarowania przestrzennego, zbilansowania zasobów wodnych, ochrony czystości wody, środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz transportu wodnego. Modernizacja Odrzańskiego Systemu Wodnego ma zapewnić zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy obszaru Nadodrza.

Program jest realizowany przez Radę Ministrów poprzez Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006”, którego zadania są zapisane w Rozporządzeniu Rady Ministrów

w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Programu dla Odry 2006 (Dz. U. Nr 31, poz. 278).

2. KOMITET STERUJĄCY

Zgodnie z ustawą z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry 2006” utworzono Komitet Sterujący jako organ opiniodawczy-doradczy.

W skład Komitetu Sterującego wchodzi:

- Przedstawiciele Ministrów właściwych dla spraw gospodarki wodnej i leśnictwa, finansów publicznych, administracji publicznej, rozwoju wsi, rozwoju regionalnego gospodarki, transportu i gospodarki morskiej oraz przedstawiciel Komitetu Integracji Europejskiej,
- Przedstawiciele Wojewodów i Zarządów Województw z ośmiu województw z dorzecza Odry,
- Przedstawiciele nauki reprezentujący dziedziny ekologii, gospodarki wodnej i ochrony wód,
- Przedstawiciele organizacji ekologicznych.

II. STRATEGIA FINANSOWO- RZECZOWA

1. INWENTARYZACJA, MONITOROWANIE I KOORDYNACJA PROJEKTÓW

ODRZAŃSKICH

a. Inwentaryzacja zadań

W związku z powstaniem Biura, w celu zinwentaryzowania wszystkich projektów odrzańskich zwrócono się do podmiotów uczestniczących w realizacji zadań „Programu dla Odry 2006”. Zebrane materiały opracowano w formie baz danych i zestawień tabelarycznych, które są na bieżąco uzupełniane i aktualizowane. Powstała baza jest na dzień dzisiejszy najbardziej szczegółowym źródłem informacji o potrzebach gospodarki wodnej dorzecza Odry. Baza będzie podlegać dalszej weryfikacji, obróbce i modyfikacjom celem tworzenia syntetycznych zestawień. Pierwszym zestawieniem jest wykaz 116 zbiorników wodnych i polderów suchych w dorzeczu całej Odry o łącznej pojemności 577 mln m³.

b. Informatyzacja Biura

Od początku swojej działalności Biuro posiada serwis internetowy, na stronach którego zamieszczane są aktualne informacje na temat wydarzeń związanych z jego działalnością. Serwis powstał i jest prowadzony przez Biuro we własnym zakresie. Na cele serwisu wykupiona została domena internetowa www.programodra.pl.

c. Materiały informacyjne o Programie

Większość spotkań organizowanych przez Biuro, a także wystąpienia przedstawicieli Biura na spotkaniach i konferencjach wyjazdowych ilustrowane są prezentacjami multimedialnymi przygotowywanymi indywidualnie na potrzeby każdego spotkania w różnych wersjach językowych. Prezentacje te są także wysyłane pocztą elektroniczną lub na krążkach CD do osób i instytucji związanych z Programem, a także przekazywane zagranicznym delegacjom dyplomatycznym podczas oficjalnych wizyt w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim.

Od początku lipca 2002 r. „Program dla Odry 2006” posługuje się nowym logo, które zostało wybrane z kilkudziesięciu propozycji przedstawionych przez 23 uczestników konkursu. Logo to ma szansę zaistnieć w świadomości społecznej i przyczynić się do lepszego poznania i zrozumienia celów i strategii „Programu dla Odry 2006” przez szerszą grupę Polaków.

d. System Informacji Przestrzennej Dorzecza Odry

Kompleksowe podejście do zagospodarowania dorzecza Odry i związana z nim mnogość zadań gospodarczych i inwestycyjnych realizowanych na terenie ośmiu województw dorzecza, przez różne podmioty wykonawcze, narzuca stworzenie zintegrowanego systemu informacji przestrzennej, systemu wspomagającego podejmowanie decyzji. Podjęte zostały pierwsze kroki w celu realizacji tego bardzo trudnego i ambitnego projektu, zarówno w sferze wykonawstwa jak i finansowania.

Do głównych zadań Systemu Informacji Przestrzennej Dorzecza Odry należeć będą:

- wspomaganie realizacji głównych celów „Programu dla Odry 2006”,
- inwentaryzacja i integracja istniejących systemów GIS dorzecza Odry,
- wspomaganie planowania inwestycji,
- wspomaganie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego,
- szacowanie i usuwanie strat powodziowych,
- monitorowanie i ochrona środowiska przyrodniczego oraz czystości wód,

W siedzibie Pełnomocnika Rządu odbyły się spotkania mające na celu wypracowanie wspólnej płaszczyzny działań oraz zasad współpracy nad zadaniami Programu.

W maju 2002 r. odbyło się spotkanie z Głównym Geodetą Kraju. Efektem spotkania była propozycja podpisania porozumienia dotyczącego udostępnienia przez Głównego Geodetę Kraju bezpłatnie materiałów mapowych, niezbędnych do utworzenia przestrzennej bazy danych o dorzeczu Odry.

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” zaproponowało, aby podpisać porozumienie z NFOŚiGW oraz WFOŚiGW z dorzecza Odry, której efektem byłoby:

- Przekazywanie danych o realizacji inwestycji w dorzeczu rzeki Odry, wynikających ze sprawozdawczości wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w okresie kwartalnym, niezbędnych do składania przez Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” sprawozdań o zakresie rzeczowym i finansowym prowadzonych inwestycji,
- Partycypowanie w kosztach sfinansowania stworzenia systemu informacji przestrzennej o dorzeczu Odry na ustalonych zasadach,
- Koordynowanie działań w dorzeczu Odry, w szczególności w realizacji inwestycji ponadregionalnych.

e. Koordynacja

Podjęto starania, aby w zakresie wspólnych działań i współfinansowania zadań Programu Zarządy Województw nadodrzańskich:

- Współfinansowały niektóre zadania wynikające z ustawy o ustanowieniu Programu wieloletniego „Programu dla Odry 2006”,
- Współpracowały w zakresie działań w dorzeczu Odry, w szczególności w realizacji zadań dotyczących obszarów ponadwojewódzkich,
- Przekazywały dane o realizacji inwestycji w dorzeczu rzeki Odry, w okresie półrocznym, niezbędne do składania przez Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” sprawozdań o zakresie rzeczowym i finansowym prowadzonych inwestycji.

2. ANALIZA ZADAŃ ODRZAŃSKICH

a. Realizacja zadań „Programu dla Odry 2006” w roku 2002

W styczniu 2003 Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” wystąpił do:

- Dyrektora Biura do Spraw Usuwania Skutków Powodzi,
- Dyrektora Biura Koordynacji Projektu Banku Światowego,
- Dyrektorów Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej,
- Dyrektorów Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych,
- Prezesów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Dyrektorów Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych

z obszaru dorzecza Odry o sporządzenie i przekazanie informacji o zadaniach „Programu dla Odry 2006” zrealizowanych w roku 2002 w ramach działalności statutowej poszczególnych jednostek.

Ponieważ wszystkie otrzymane sprawozdania obejmują okres od 1 stycznia 2002 do 31 grudnia 2002, poniższe zestawienie zostało sporządzone analogicznie. Ze względu na różny stopień szczegółowości otrzymanych informacji wszystkie przedstawione poniżej zestawienia kwotowe winny być traktowane jako dane przybliżone.

b. Biuro do Spraw Usuwania Skutków Powodzi

W budżecie państwa na 2002 rok na cele związane z usuwaniem skutków powodzi zapewnione zostały środki w wysokości 578.900 tys. zł z podziałem na dwie rezerwy celowe:

- Rezerwa celowa na usuwanie skutków powodzi 235.852 tys. zł
- Rezerwa celowa – kredyty na usuwanie skutków powodzi 343.048 tys. zł

Po korekcie w październiku 2002 roku, podział kwoty 578.900 tys. zł przedstawiał się następująco:

- Rezerwa celowa 250.852 tys. zł
- Rezerwa celowa – kredyty 328.048 tys. zł

W ramach rezerwy celowej - kredyty, pozyskane zostały kredyty z następujących banków:

- z Europejskiego Banku Inwestycyjnego 219.049 tys. zł
- z Banku Rozwoju Rady Europy 21.578 tys. zł
- Z Banku Światowego 87.421 tys. zł

Inwestycje realizowane w ramach kredytów z Banku Światowego zostały bliżej przedstawione w podpunkcie c. tej części opracowania.

Środki z obu rezerw celowych zostały przeznaczone między innymi na:

Zadanie	Zakres	Kwota (w przybliżeniu, na podstawie sprawozdania z BUSP), w tys. zł
Program odbudowy i modernizacji infrastruktury jednostek komunalnych	Odbudowa i modernizacja, dróg, mostów, wodociągów, budynków, składowisk odpadów, i in.	110.000
Program pomocy socjalnej dla powodziarzy	Pomoc dla 920 rodzin poszkodowanych	2.200
Program odbudowy i modernizacji wałów przeciwpowodziowych oraz innych urządzeń melioracji podstawowej	Regulacje rzek, drogi dojazdowe do wałów, budowa, naprawa i modernizacja wałów, stacji pomp	160.000
Program odbudowy obiektów infrastruktury gospodarki wodnej i in. Urzędzeń ochrony przeciwpowodziowej	Budowa zbiorników: Topola, Kozielno, Polderu Buków, odbudowa koryt rzecznych	180.000

c. Biuro Koordynacji Projektu Banku Światowego

Biuro Koordynacji Projektu Banku Światowego przedstawiło informację o stanie realizacji zadań Składowej B Projektu Likwidacji Skutków Powodzi z podziałem na komponenty B.1., B.2. oraz B.4.

Zbiorcza informacja o realizacji Projektu – Składowa B – Osłona przeciwpowodziowa i ograniczenie zagrożenia powodziowego (pismo z dnia 11 lutego 2003, L.dz. PCU/C/2/46/2003) przedstawia się następująco:

	B.1.	B.2.	B.4.
	Planowanie osłony przeciwpowodziowej na terenie zlewni	Monitorowanie, prognozowanie i ostrzeganie	Prewencja i ograniczenie zagrożenia powodziowego
Jednostki wdrażające	RZGW we Wrocławiu, Poznaniu i Krakowie	IMI GW w Warszawie	Biuro Koordynacji Projektu Banku Światowego we Wrocławiu
Podległość	Ministerstwo Środowiska	Ministerstwo Środowiska	Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Ilość zadań przewidzianych do realizacji	10	29	38
Przewidywana wartość kredytu BŚ	16 412 000 USD	54 728 000 USD	8 860 000 USD
Ilość zakończonych zadań	3	13	38
Łączna wypłacona kwota kredytu	5 257 720,09 USD	27 815 261 USD	4 430 961,84 USD
Łączna rozliczona na poziomie BKPBS kwota kredytu	4 574 334,12 USD	27 054 647,55 USD	4 430 961,84 USD
Przewidywany termin zakończenia realizacji zadań	29-02-2004	29-02-2004	14-11-2002

d. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

W roku 2002 na dofinansowanie w formie pożyczek i dotacji zadań z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej zlokalizowanych w zlewni Odry z NFOŚiGW została wypłacona

łącna kwota 128 583,11 tys. zł Podział tej kwoty z uwzględnieniem kontrahentów oraz rodzaju zadań przedstawia poniższa tabela (kwoty w tys. zł).

Zadanie\ kontrahent	Woj. lubuskie	Woj. śląskie	Woj. wielkopolskie	Woj. dolnośląskie	RZGW we Wrocławiu	Gminy, miasta i inne podmioty	Suma na poszczególne zadania
Rzeki: regulacje, odbudowa, usuwanie skutków powodzi					4894,76		4894,76
Budowle regulacyjne					20959,18		20959,18
Wały	500,00						500,00
Budowle przeciwpowodziowe: zbiorniki, poldery	428,00	575,00	1100,00	775,00	1520,18		4398,68
Oczyszczalnie ścieków						60341,69	60341,69
Kanalizacje						37488,80	37488,80
Sumy dla kontrahentów	928,00	575,00	1100,00	775,50	27374,12	97830,49	128583,11

e. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)

Zestawienie zadań dofinansowanych w 2002 roku zostało sporządzone na podstawie informacji przekazanych przez następujące WFOŚiGW: WFOŚiGW w Poznaniu, WFOŚiGW we Wrocławiu, WFOŚiGW w Szczecinie, WFOŚiGW w Katowicach, WFOŚiGW w Zielonej Górze, WFOŚiGW w Opolu, WFOŚiGW w Łodzi oraz WFOŚiGW w Toruniu.

Przedstawione poniżej zestawienie nie uwzględnia dofinansowania w 2002 roku przez WFOŚiGW w Katowicach ponieważ otrzymane zestawienie zawiera jedynie informację o wysokości całkowitego zaangażowania WFOŚiGW w inwestycje w obszarze zlewni Odry bez wyszczególnienia nakładów poniesionych w 2002 roku. W przypadku WFOŚiGW w Szczecinie jako nakłady poniesione w 2002 roku zostały potraktowane udziały Funduszu w inwestycjach, które zostały w 2002 roku zakończone.

Zestawienie kwot przekazanych przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska (w tys. zł)

	WFOŚ Poznań	WFOŚ Wrocław	WFOŚ Zielona Góra	WFOŚ Katowice	WFOŚ Opole	WFOŚ Łódź	WFOŚ Szczecin	WFOŚ Toruń	Suma wg zadań
Rzeki: regulacje, odbudowa, usuwanie skutków powodzi	5518,30	7632,72	1815,00		66,68	463,5			15496,20
Wały	794,70	793,00			1500,00				3087,70
Melioracje					1700,00	34,50			1734,50
Budowle przeciwpowodziowe, zbiorniki, poldery	14683,10	2242,00	315,90			73,00			17314,00
Oczyszczalnie ścieków	57912,80	25637,17	600,00		4427,20	431,00	11000,00	1940,00	101948,12
Kanalizacje			3003,8		22744,84	3193,2	5758,92	9829,2	44529,96

Łączna kwota przeznaczona przez poszczególne WFOŚiGW na dofinansowanie zadań „Programu dla Odry 2006” wynosi 184 110,53 tys. zł.

f. Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (RZGW)

O sporządzenie i przekazanie informacji odnośnie realizacji zadań zwrócono się do czterech RZGW: we Wrocławiu, w Gliwicach, w Poznaniu i w Szczecinie.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie jako jedyny nie zrealizował w 2002 roku żadnych zadań inwestycyjnych wchodzących w zakres „Programu dla Odry 2006” z powodu braku środków na finansowanie inwestycji.

Wartościowe zestawienie inwestycji zrealizowanych w 2002 roku przez pozostałe RZGW przedstawia się następująco (w tys. zł):

	RZGW Gliwice	RZGW Wrocław	RZGW Poznań	Suma wg zadań
Budowle przeciwpowodziowe	13572,6	50894,00	222,10	64688,70
Odbudowa i modernizacja wałów			294,40	294,40
Budowle regulacyjne	1073,10	22033,00	198,60	23304,70
Rzeki: regulacje, naprawy, utrzymanie		30,00	635,80	665,80
Suma wg RZGW	14645,70	72957,00	1350,90	88953,60

g. Zarządy Melioracji i Urzędzeń Wodnych

Na realizację zadań „Programu dla Odry 2006” Zarządy Melioracji i Urzędzeń Wodnych przeznaczyły łącznie kwotę ok. 35 240 tys. zł. Rozdział tej kwoty na poszczególne komponenty przedstawia się następująco (w tys. zł):

ZMUW	Rzeki-regulacje, udrożnienia	Budowle regulacyjne stopnie, jazy	Wały	Melioracje	Budowle przeciwpowodziowe - zbiorniki
Katowice		176,00	259,00		642,00
Opole			5099,00		
Wrocław	2395,10		2483,80		4688,00
Legnica	1455,80		1202,00		
Świdnica	459,70		410,00		
Lwówek Śl.	1540,70		16,20		
Zielona Góra	193,00		8401,00	810,00	730,00
Szczecin					
Łódź	157,20		22,90		
Poznań	1651,40		732,60		
Wrocław	1765,10				
Suma wg zadań	8338,20	176,00	18656,50	810,00	6060,00
W tym dokumentacja	675,60		2972,90	508,00	4900,10

h. Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych

W ramach swojej statutowej działalności Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych z dorzecza Odry wykonały w 2002 roku następujące zadania:

- W zakresie melioracji, uzupełnienia i odtworzenia systemów drenujących: ok. 216 km potoków i rowów, wartość prac: ok. 1 282 tys. zł,
- W zakresie budowy i remontów zbiorników małej retencji: 4 zbiorniki, wartość prac ok. 308 tys. zł
- Zalesione zostały grunty porolne na obszarze ponad 3300 ha, wartość prac wyniosła ponad 12 000 tys. zł,
- Ponadto przebudowany został drzewostan uszkodzony z powodu emisji na obszarze ponad 5400 ha. Wartość prac związanych z przebudową przekroczyła kwotę 21 000 tys. zł.

Łącznie na inwestycje związane z programem Dyrekcje Lasów Państwowych wydatkowały ponad 34 500 tys. zł.

i. Podsumowanie

Na podstawie inwentaryzacji zadań projektów odrzańskich sporządzono zestawienie zbiorcze zbiorników retencyjnych i suchych polderów w dorzeczu Odry. Dalsza analiza wskazuje, iż zgodnie z założeniami Programu oraz zgłaszanymi wnioskami należy wykonać ponad 100 zbiorników małej retencji o łącznej pojemności 578 mln m³. Dokonana wstępna analiza finansowa wskazuje, że wskaźnik kapitałochłonności waha się w granicach od 0,1 do 262 zł/m³. Przyjęty średni koszt budowy zbiornika 7 zł/m³ wskazuje, iż całkowity koszt budowy zestawionych zbiorników będzie wynosił ok. 4 mld zł.

Na podstawie dokumentów opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego we Wrocławiu tj.:

- Stanu bezpieczeństwa budowli piętrzących w wodę w woj. dolnośląskim wg stanu na koniec 2001 r.
  - Raportu z kontroli obiektów hydrotechnicznych Wrocławskiego Węzła Wodnego
- wykonano zestawienie zbiorcze wszystkich obiektów, których stan techniczny może zagrażać bezpieczeństwu miast i wsi.**

3. PRZYGOTOWANIE ZAPISÓW BUDŻETOWYCH

a. Prace nad budżetem na rok 2003

Stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 maja 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2003 oraz załączników nr 2 oraz nr 3 do ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Programu dla Odry 2006” opracowano następujące formularze:

- RZ 3 - Nowe zadania przewidziane do realizacji w 2003 r.
- RZ 6 - Finansowanie zadań nie objętych uzgodnieniami z Komisją Europejską,
- RZ 9 - Środki budżetu państwa przeznaczone na finansowanie inwestycji,
- RZ - 16 Programy wieloletnie,
- PB - Finansowanie zadań nie objętych uzgodnieniami z Komisją Europejską,
- IP - Wniosek o przyznanie środków budżetowych na finansowanie inwestycyjnego programu wieloletniego,
- IP - 85,
- PR - Programy wieloletnie.

W związku z brakiem zapisów budżetowych na rok 2002, na realizację zadań Programu, kwoty przewidziane w załączniku nr 2 do ustawy (Planowane środki finansowe na realizację zadań „Programu dla Odry 2006” - poziom cen 2001) w nakładach do poniesienia w 2003 r. wykazano sumę planowanych środków finansowych na rok 2002 i 2003. **Pełnomocnik Rządu wnioskował o kwotę 106 760 tys. zł na realizację zadań programu.**

W budżecie państwa przygotowanym przez Rząd RP na 2003 r. na realizację zadań „Programu dla Odry 2006” **znalazła się kwota 50 mln zł.**

b. Prace nad umieszczeniem „Programu dla Odry 2006” w rejestrze zadań rządowych

Na podstawie art. 58 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym wystąpiono do:

- Prezesa Rządowego Centrum Studiów Strategicznych
- Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast

z prośbą o zaopiniowane i uzgodnienie „Programu dla Odry 2006” celem umieszczenia w rejestrze zadań rządowych.

W dniu 2 października 2002 r. Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast w decyzji PP1-501-6-10/2002/AT/1143 stwierdził, że „...Program zawierający zadanie rządowe pn. budowa zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz na rzece Odrze w woj. śląskim stanowiący część Programu dla Odry 2006 jest zarejestrowany w Centralnym Rejestrze Programów Rządowych pod numerem 2”.

c. Prace nad umieszczeniem „Programu dla Odry 2006” w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004-2006 oraz w Sektorowych Programach Operacyjnych i Funduszu Spójności

W czasie trwania prac nad Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004-2006, w ramach konsultacji nad jego kształtem Pełnomocnik Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” usilnie zabiegał, aby „Program dla Odry 2006” w całości umieszczony został w NPR oraz Sektorowych Programach Operacyjnych.

Narodowy Plan Rozwoju Polski (NPR) określa najważniejsze działania strukturalne, która Polska, będąc członkiem Unii Europejskiej, zamierza uruchomić w latach 2004-2006 przy wykorzystaniu środków wsparcia UE, aby zapewnić warunki sprzyjające długotrwałemu wzrostowi gospodarczemu i podniesieniu poziomu życia mieszkańców.

Zapisy dotyczące „Programu dla Odry 2006” w ostatecznej wersji NPR, lokalizujące Program w ramach osi „Tworzenia warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej”, dają gwarancję jego realizacji ze środków unijnych w szczególności w ramach części środowiskowej Funduszu Spójności. Jednak w związku z faktem realizacji zadań z sektora transportu śródlądowego część zadań winna być finansowana w ramach części transportowej Funduszu Spójności.

Sektorowy Program Operacyjny - Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna, opracowywany przez Ministerstwo Środowiska, miał opierać się o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF), który uczestniczy w finansowaniu inwestycji w dziedzinie infrastruktury, ochrony i poprawy stanu środowiska, w szczególności z uwzględnieniem zasady przezorności i stosowania przedsięwzięć zapobiegawczych przy wspieraniu rozwoju gospodarczego, jak też efektywnego, także środowiskowo, wykorzystania energii oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Rezygnacja z realizacji w NPR SPO – Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna (po krytycznych opiniach ekspertów UE) spowodowała, że część przedsięwzięć zaplanowanych pierwotnie w tym programie nie została uwzględniona.

Sektorowy Program Operacyjny – Transport - Gospodarka Morska na lata 2004-2006, opracowywany przez Ministerstwo Infrastruktury, opierać się będzie na projektach finansowanych z Funduszu Spójności i z ERDF.

Biuro Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry 2006”, uczestnicząc w wielu konsultacjach, zwracało uwagę, że brak jest w tym Programie zapisów związanych z Odrzańską Drogą Wodną. W programie modernizacji Odrzańskiego Systemu Wodnego zakłada się działania zmierzające do dostosowania Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów III klasy, ale z uwzględnieniem regionalnych potrzeb i możliwości, a także wcześniejszego osiągnięcia na wybranych odcinkach rzeki wyższych parametrów, odpowiadających wymogom międzynarodowym.

Zintegrowane Programy Operacyjne Rozwoju Regionalnego dla 8 województw nadodrzańskich opracowywane przez samorządy wojewódzkie mają na celu przygotowanie województw do pełnienia roli regionów w UE. W związku z rezygnacją z SPO „Ochrona Środowiska – Gospodarka Wodna” Zwróciliśmy się do Urzędów Marszałkowskich z dorzecza Odry o uwzględnienie w ZPORR zadań z „Programu dla Odry 2006”, które nie mogą być uwzględnione we wnioskach do Funduszu Spójności (przede wszystkim lokalne i regionalne zadania gospodarki wodnej, ochrona przeciwpowodziowa i mała retencja). Urzędy Marszałkowskie przygotowują dokument, który ma zawierać zadania związane z rozwojem społeczno- gospodarczym podległego im regionu w skali Polski i UE. Przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” uczestniczyli w konsultacjach Zintegrowanych Programów Operacyjnych Rozwoju Regionalnego dla 8 województw nadodrzańskich. Zwrócono uwagę na brak zapisów projektów wynikających z „Programu dla Odry 2006”, w poszczególnych wersjach dokumentów (poza woj. dolnośląskim). Takie działanie powoduje jedynie postawę roszczeniową w zakresie realizacji Programu, natomiast pomijane są średniookresowe i długookresowe sposoby montażu finansowego ważnych dla województw inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, ochrony przyrody, lesistości, jakości wód, Odrzańskiej Drogi Wodnej.

Fundusz Spójności opracowywany przez Ministerstwo Gospodarki. Środki pochodzące z tego funduszu nie będą przekazane na działania wykonywane w ramach programów operacyjnych, ale będą ze sobą powiązane. Z funduszu Spójności wsparcie uzyskają dwa sektory; transport i środowisko.

Głównym celem strategii środowiskowej Funduszu Spójności jest wsparcie dla realizacji zadań inwestycyjnych władz publicznych w zakresie ochrony środowiska, wynikających z wdrażania prawa Unii Europejskiej. Ze względu na to, że Fundusz Spójności pozwala na finansowanie projektów przekraczających 10 mln € w ramach sektora środowiska realizowane będą kompleksowe systemy z zakresu uzdatniania i dostarczania wody, kanalizacji i oczyszczania ścieków, a problemy ekologiczne dotyczące stanu wód rozwiązywane będą w układzie zlewni.

Wśród projektów o priorytetowym znaczeniu dla gospodarki wodno-ściekowej zgłoszonych do realizacji ze środków Funduszu Spójności znalazło się 10 ważnych zadań Programu: Łączna kwota przewidziana na te inwestycje to 273,5 mln €, z czego 186,79 mln € z FS.

Po interwencji w Ministerstwie Gospodarki na listę rezerwową gospodarki wodno-ściekowej projektów priorytetowych do realizacji ze środków Funduszu Spójności wpisane zostały trzy ważne zadania Programu: *Ochrona od powodzi Ziemi Kłodzkiej część 2, Zbiorniki i poldery w dorzeczu Odry- zlewnia Kaczawy (Rzymówka, Pielgrzymka, Grobla), Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego I ochrona od powodzi Wrocławia* Łączna kwota na te inwestycje wynosi 325,1 mln €, z czego 243,42 mln € z FS.

Projekty priorytetowe do realizacji ze środków Funduszu Spójności -Gospodarka wodno-ściekowa. Lista podstawowa

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wnioskodawca	Wielkość populacji, której przedsięwzięcie dotyczy (RLM)	Lokalizacja geograf. przedsięwzięcia	Województwo	Koszt przedsięwzięcia w mln euro ¹			Rok rozp.	Techniczna gotowość przedsięwzięcia ²			
						ogółem	w tym:			1	2	3	4
							z Funduszu Spójności	ze źródeł krajowych (środki funduszy ekologicznych, środki własne)					
61.	Budowa zbiornika wodnego „Racibórz”	RZGW Gliwice	Program "Odra 2006"	Rzeka Odra	Śląskie	73,06	49,94	23,12	2004	jest	jest	jest	jest
62.	Modernizacja Nysy Kłodzkiej od zbiornika Nysa do ujścia rzeki Odry	RZGW Wrocław	Program "Odra 2006"	Rzeka Nysa Kłodzka	opolskie	3,97	2,58	1,39	2004	jest	jest	jest	jest
63.	Budowa zbiornika wodnego „Kamieniec Żąbkowicki”	RZGW Wrocław	Program "Odra 2006"	Rzeka Nysa Kłodzka	Dolnośląskie	52,85	34,35	18,5	2004	jest	jest	jest	jest
64.	Ochrona od powodzi miasta Opole	RZGW Wrocław	Program "Odra 2006"	miasto Opole	opolskie	11,28	7,33	3,95	2004	jest	jest	jest	jest
65.	Modernizacja Kanału Gliwickiego	RZGW Gliwice	Program "Odra 2006"	miasto Gliwice	Śląskie	6,34	5,39	0,95	2004	jest	jest	jest	jest
66.	Zabezpieczenie przed powodzią miasta Wrocław cz. 1	RZGW Wrocław	Program "Odra 2006"	miasto Wrocław	Dolnośląskie	22,33	14,51	7,82	2004	jest	jest	jest	jest
67.	Budowa jazu i modernizacja śluzy "Chróścice"	RZGW Wrocław	Program "Odra 2006"	rzeka Odra	opolskie	8,72	5,67	3,05	2004	jest	jest	jest	jest
68.	Ochrona od powodzi miasta Słubice	RZGW Szczecin	Program "Odra 2006"	miasto Słubice	lubuskie	12,17	7,91	4,26	2004	jest	jest	jest	jest
69.	Udrożnienie toru wodnego jeziora Dąbie	RZGW Szczecin	Program "Odra 2006"	jezioro Dąbie	Zachodniopomorskie	7,78	6,61	1,17	2004	jest	jest	jest	jest
70.	Budowa zbiornika wodnego "Wielowieś Klasztorna"	Zarząd Województwa Wielkopolskiego	retencja wody 48,8 mln m ³ , prod. En. Elektr. 3250 MWh	rzeka Proсна	Wielkopolskie	75	52,5	22,5	2004	jest	jest	jest	jest
RAZEM budowa zbiorników wodnych i ochrona przeciwpowodziowa						273,5	186,79	86,71					

Projekty priorytetowe do realizacji ze środków Funduszu Spójności - Gospodarka wodno-ściekowa. Lista rezerwowa B - projekty priorytetowe do realizacji ze środków Funduszu Spójności w latach 2004-2006, wchodzące w skład "Programu dla Odry -

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wnioskodawca	Województwo	Koszt przedsięwzięcia w mln euro ¹			Rok rozp.
				ogółem	w tym:		
					z Funduszu Spójności	ze źródeł krajowych (środki funduszy ekologicznych, środki własne)	
1	Ochrona od powodzi Ziemi Kłodzkiej część 2	„Program dla Odry 2006”	dolnośląskie	44,85	33,225	11,629	2004
2.	Zbiorniki i poldery w dorzeczu Odry-zlewnia Kaczawy (Rzymówka, Pielgrzymka, Grobla)	„Program dla Odry 2006”	dolnośląskie	27,75	20,81	6,938	2004
3.	Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego I ochrona od powodzi Wrocławia, w tym	„Program dla Odry 2006”	dolnośląskie	126,25	94,69	31,558	2004
	3.1. Przerzut wód do Widawy		dolnośląskie	73,50	55,13	18,37	2004
	3.2. Polder Kotowice		dolnośląskie	41,75	31,31	10,438	2004
	3.3. Odbudowa i modernizacja wałów Wrocławia część 2		dolnośląskie	11,00	8,25	2,75	2004
RAZEM				325,10	243,42	50,125	

4. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW

W okresie sprawozdawczym wystosowano wnioski do Przewodniczącego Komitetu Sterującego Projektu Banku Światowego z prośbą o sfinansowanie zadań na łączną kwotę 6,9 mln USD:

- Studium wykonalności zbiornika retencyjnego Kamieniec Ząbkowicki w wysokości 1,5 mln USD,
- Studium Wykonalności Wrocławskiego Węzła Wodnego w wysokości 1,5 mln USD,
- Studium wykonalności porządkowania gospodarki wodno-ściekowej zlewni Kaczany w wysokości 1,5 mln USD,
- Studium ochrony przed powodzią zlewni Bóbr w wysokości 0,4 mln USD,
- Badania stopnia zamulenia starych zbiorników retencyjnych (Turawa, Nysa, Lubachów, Pilchowice) wraz z koncepcją zwiększenia ich pojemności i poprawy stanu ekologicznego w wysokości 1,0 mln USD,
- Analiza możliwości wykorzystania kruszyw naturalnych dla potrzeb inwestycyjnych „Programu dla Odry-2006” w wysokości 0,25 mln USD,
- Opracowanie bazy danych przestrzennej w GIS w wysokości 0,25 mln USD,
- Wyznaczenie granicy rolno-leśnej dla potrzeb zwiększenia zalesienia dorzecza Odry w wysokości 0,25 mln USD.

Prowadzono również współpracę z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w sprawie bieżącego finansowania zadań Programu.

III. KONTAKTY Z SAMORZĄDAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

1. SPOTKANIA Z WŁADZAMI WOJEWÓDZTW NADODRZAŃSKICH

W okresie od czerwca do sierpnia 2002r. odbyło się 6 spotkań w siedzibach władz województw nadodrzańskich z przedstawicielami władz wojewódzkich i samorządowych oraz instytucjami uczestniczącymi w realizacji zadań „Programu dla Odry 2006”.

Kolejne spotkania w Poznaniu, Szczecinie, Gorzowie Wlkp., Katowicach, Opolu i Łodzi pozwoliły na zapoznanie się z bieżącymi problemami, które nurtują władze i samorządy lokalne w zakresie zadań Programu.

2. SPOTKANIA TEMATYCZNE W SIEDZIBIE BIURA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU

- Spotkanie z Dyrektorami Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej,
- Spotkanie z Dyrektorami WZMiUW oraz przedstawicielami Urzędów Marszałkowskich (Marszałkami),
- Spotkanie z Zarządami WFOŚiGW,
- Spotkanie z przedstawicielami Lasów Państwowych i Biur Urządzania Lasów i Geodezji Leśnej,
- Konferencja „Program dla Odry - stan obecny i perspektywy”.

Spotkania te pozwoliły na szczegółowe zapoznanie się z zadaniami. Dyskusja ujawniła potrzebę weryfikacji zadań ujętych w Programie, określenie przepływu informacji do Biura Programu oraz wypracowanie wspólnego stanowiska.

3. SPOTKANIA WYJAZDOWE W SIEDZIBACH SAMORZĄDÓW

Dyrektor i pracownicy Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw „Programu dla Odry 2006” odbyli również wiele spotkań w siedzibach gmin i powiatów nadodrzańskich.

Lokalne władze i społeczeństwo zostali poinformowani i zaznajomieni z zadaniami, jakie dla powiatu niesie za sobą realizacja „Programu dla Odry 2006”.

4. WSPARCIA DLA WNIOSKODAWCÓW PROJEKTÓW ODRZAŃSKICH O POZYSKANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Biuro Pełnomocnika Rządu rozpatrując prośby wnioskodawców poparło kilkadziesiąt wniosków dotyczących dofinansowania zadań programu.
Biuro Pełnomocnika Rządu rozpatrując prośby wnioskodawców poparło kilkanaście wniosków dotyczących dofinansowania zadań programu, między innymi:

- w sprawie bieżących remontów Stawów Milickich,
- w sprawie budowy zbiorników wodnych „Pielgrzymka” i „Rzymówka”,
- w sprawie zbiornika retencyjnego „Stara Morawa”
- w sprawie budowy zbiornika „Długomost”
- w sprawie usuwania skutków powodzi na obszarze gminy Stare Bogaczowice,
- w sprawie budowy zbiornika „Grobla”,
- o sfinansowanie usuwania skutków powodzi z lat 1997-2001 w powiecie wołowskim,
- w sprawie zbiornika „Słup”,
- w sprawie restytucji ryb dwuśrodowiskowych,
- w sprawie zagospodarowania niektórych podmokłych terenów doliny Odry poprzez uprawę wierzby energetycznej.

IV. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W ramach współpracy pomiędzy Polską i Republiką Federalną Niemiec realizowane są wspólne transnarodowe projekty mające na celu prewencyjną ochronę przed powodzią, prowadzone są prace w grupach roboczych, omawiana jest problematyka gospodarki wodnej podczas konferencji i spotkań instytucji z dorzecza Odry oraz międzynarodowych gremiów.

„Biuro Pełnomocnika Rządu RP ds. Programu dla Odry 2006” aktywnie uczestniczy w prowadzonych pracach w celu uzgodnienia wspólnej strategii gospodarki wodnej w dorzeczu Odry z następującymi instytucjami polskimi i międzynarodowymi: Ministerstwo Środowiska, Polsko – Niemiecka Komisja ds. Wód Granicznych, Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry Przed Zanieczyszczeniem, Polsko-Brandenburska Grupa Robocza Odra 2006, Polsko-Niemiecka Komisja Międzyrządowa ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej, Polsko-Niemiecka Rada Ochrony Środowiska.

1. MIĘDZYNARODOWA KOMISJA OCHRONY ODRY PRZED ZANIECZYSZCZENIEM

W roku 2002 delegacja czeska objęła przewodniczenie Komisji na okres trzech lat (2002 – 2004). Przewodniczącym został Pan Joroslav Kinkor mianowanym dn. 13.11.2001r. przez Ministra Środowiska Republiki Czeskiej. W styczniu 2002 r. w Pradze odbyło się spotkanie robocze przewodniczących poszczególnych komisji na temat pełnienia roli koordynującej przez MKOO przy wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej Unii Europejskiej (RDW UE) na międzynarodowym obszarze dorzecza Odry. MKOO otrzymała zgodę i mandat do sprawowania roli koordynującej przy wdrażaniu RDW UE na obszarze zlewni Odry, którą udzieliły jej umawiające się strony. Uzyskany przez Komisję mandat polityczny jest jednocześnie mandatem dla powołanej już Grupy Roboczej 6 do spraw wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej UE i uprawnia ją do kontynuowania rozpoczętej pracy. W 2002 odbyło się 13 narad grup roboczych MKOO zajmujących się następującą tematyką:

- GR 1 „Program działań”
- GR 2 „Nadzwyczajne zanieczyszczenia”
- GR 3 „Sprawy prawne i organizacyjne”
- GR 4 „Powódź”
- GR 4.1 „System alarmowy”
- GR 4.2 „HWS GIS”
- GR 5 „Ekologia”
- GR 6 „Ramowa Dyrektywa Wodna UE”

Podczas 5-go posiedzenia MKOO we Wrocławiu, które odbyło się w dniach 12-13 grudnia 2002r. omówiono propozycje zmiany struktury MKOO oraz zadania dla nowych grup roboczych. MKOO

w związku z uchwaleniem „Zasad udzielania statusu obserwatora organizacjom międzynarodowym i krajowym w MKOO” udzieliła status obserwatora następującym instytucjom: BUND Niemcy, WWF Polska, WWF-Auen-Institut.

W ramach swej działalności poszczególne grupy opracowały:

- **Grupa Robocza 1** – „Program Szybkiego Działania dla Ochrony Rzeki Odry przed Zanieczyszczeniem”,
- **Grupa Robocza 2** - „Międzynarodowy plan ostrzegawczo-alarmowy dla Odry”,
- **Grupa Robocza 4** - „Program działań przeciwpowodziowych w dorzeczu Odry”,
Podgrupa Robocza 4.2 „Zalecenia postępowania w celu przygotowania i stworzenia wspólnego Geograficznego Systemu Informacyjnego dla zagadnień istotnych dla powodzi w dorzeczu Odry (HWSGIS-ODER)”,
- **Grupa Robocza 5** - „Makrozoobentos Odry”,
- **Grupa Robocza 6** - „Ramowy plan pracy dla koniecznych etapów wspólnych działań w celu sporządzenia skoordynowanego planu gospodarowania wodami na międzynarodowym obszarze dorzecza Odry”.

Od początku roku 2003 obowiązuje nowa struktura organizacyjna MKOO, podporządkowana przede wszystkim wdrażaniu Ramowej Dyrektywy Wodnej UE.

Prace MKOO nad stworzeniem wspólnego systemu GIS są zgodne z założeniami Biura Pełnomocnika Rządu RP ds. Programu dla Odry 2006 dotyczącymi stworzenia zintegrowanej bazy informacji o całym dorzeczu Odry. W ramach nowej struktury organizacyjnej MKOO PGR A1 powołana jest do opracowania koncepcji sporządzania map i danych dla GIS-u zgodnie z wymogami dot. sprawozdawczości dla Komisji Europejskiej stawianymi przez RDW.

2. POLSKO – BRANDENBURSKA GRUPA ROBOCZA „ODRA 2006”

Polsko – Brandenburska Grupa Robocza „Odra 2006” została utworzona jesienią 1998 roku w celu nawiązania kontaktów pomiędzy stroną polską i niemiecką dotyczących przedsięwzięć związanych z ochroną przeciwpowodziową rzeki Odry. Grupa Robocza spotyka się regularnie i uzgadnia interesy obu stron zawarte w sformułowanym 10-punktowym wspólnym programie prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej. Grupa zebrała swoje założenia i zadania mające na celu poprawę ochrony przeciwpowodziowej w regionie odrzańskim we Wspólnym Programie „Przyszłość i bezpieczeństwo dla dorzecza Odry”, podpisanym w lipcu 2000 r. we Wrocławiu.

W dniach **6-7.03.2002 r.** odbyło się we Wrocławiu 12-te posiedzenie Polsko – Brandenburskiej Grupy Roboczej „Odra 2006”. Podczas posiedzenia strony przedstawiły informacje na temat aktualnie realizowanych przedsięwzięć w Polsce i Brandenburgii. Dyskutowano również na temat budzącego niepokój strony polskiej przedsięwzięcia rozbudowy kanału Hohensaaten – Friedrichsthaler – Wasserstraße (HoFriWa) oraz portu Schwedt nad Odrą, realizowanego przez stronę niemiecką. Strona niemiecka przedstawiła również stan prac nad projektem Oderregio II i wnioskiem do Unii Europejskiej w sprawie pozyskania środków finansowych na kontynuację projektu. Dyskutowano również na temat zainicjowanej przez Grupę współpracy gmin polskich i niemieckich w ramach powołanego Stowarzyszenia Przeciwpowodziowego.

W ramach prac Grupy Roboczej trwają uzgodnienia dotyczące wymiany informacji oraz baz danych w celu stworzenia wspólnej bazy danych GIS. Strona polska wyraziła wolę szybkiego przystąpienia do stworzenia wspólnej bazy danych. Planowane jest również wdrożenie pilotażowego modelu umożliwiającego prognozowanie poziomu wód dla Odry granicznej oraz stworzenie Cyfrowego Modelu Terenu dla niemiecko-polskiego odcinka Odry granicznej i Nysy Łużyckiej.

3. PROJEKT ODERREGIO

W ramach współpracy polsko – niemieckiej, tzw. „**Inicjatywa Szczecińska**”, strona niemiecka przy udziale strony polskiej opracowała Projekt ODDERREGIO „*Transgraniczna koncepcja zapobiegania powodzi z uwzględnieniem działań z zakresu gospodarki przestrzennej w dorzeczu Odry*” realizowany w latach 1999 – 2001. Ze względu na warunki formalne strona polska uczestniczyła w projekcie tylko częściowo, pełniąc rolę doradczą i opiniodawczą.

12 lipca 2002 r. w Berlinie, w Federalnym Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Mieszkalnictwa odbyły się warsztaty dotyczące przebiegu projektu Oderregio II. Celem spotkania

było opracowanie programu działań przeciwpowodziowych w aspekcie zagospodarowania przestrzennego w dorzeczu Odry. Wyrazem woli współpracy instytucji z Polski, Czech i Niemiec było podpisanie „Wspólnej Deklaracji”, w której partnerzy zobowiązali się do realizacji i współfinansowania projektu Oderregio II. Odpowiedni wniosek aplikacyjny w ramach Inicjatywy Unii Europejskiej INTERREG III B strona niemiecka złożyła w lipcu 2002r. Oderregio II będzie stanowił rozwinięcie i uzupełnienie poprzedniego projektu. Strona niemiecka zaproponowała we wniosku Biuro Pełnomocnika Rządu RP ds. Programu dla Odry 2006, Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast oraz Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego jako partnerów europejskich ww. projektu.

Inicjatywa wspólnych działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, uwzględniającej zagospodarowanie przestrzenne w dorzeczu Odry uzyskała wysokie uznanie i poparcie międzynarodowe. Wyniki końcowe projektu wskazują na celowość kontynuowania tej inicjatywy na obszarze dorzecza Odry w szerszym niż dotychczas zakresie tematycznym. Nasze Biuro podjęło starania o uzyskanie z funduszy PHARE CBC finansowania programu suplementarnego do „Oderregio II” pn. „*Prewencyjna ochrona od powodzi przez planowanie przestrzenne w dorzeczu Odry*”. Aplikacja o uzyskanie wsparcia finansowego z Programu Phare CBC została złożona przez stronę polską (Biuro Pełnomocnika) **w listopadzie 2002 r.** Rozpoczęcie polskiego programu suplementarnego zapewni ścisłą korelację działań obu stron. Program ten realizuje zalecenia Komisji Europejskiej dotyczące współdziałania państw starających się o przyjęcie do Unii Europejskiej. Projekt uzyskał poparcie Marszałków Województw Dolnośląskiego i Zachodniopomorskiego oraz Dyrektora Sekretariatu Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry Przed Zanieczyszczeniem. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2004 – 2006. Konieczne jest również wniesienie wkładu ze strony wszystkich województw nadodrzańskich.

4. POLSKO – NIEMIECKA KOMISJA MIĘDZYRZĄDOWA DS. WSPÓŁPRACY REGIONALNEJ I PRZYGRANICZNEJ

Komisja na swoim XIII. posiedzeniu dokonała wymiany poglądów o stanie negocjacji związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz dyskutowała na temat stanu współpracy w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej w dorzeczu Odry. (**Erfurt, 12 – 14.06.2002r.**) Podczas posiedzenia przekazano informacje o realizowanym przez Pełnomocnika Rządu „Programie dla Odry 2006”, o celach programu i jego finansowaniu. **Komisja uznała program za jeden z najważniejszych elementów współpracy polsko – niemieckiej.** Najistotniejszym obszarem tej współpracy jest budowa wspólnego, transgranicznego systemu prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej łącznie z odpowiednimi działaniami w zakresie planowania przestrzennego i budowli inżynierskich. Należy przyspieszyć prace nad wymianą informacji oraz baz danych dla potrzeb wspólnego Systemu Informacji Przestrzennej GIS, jako narzędzia wspomagającego prowadzenie gospodarki wodnej w całym dorzeczu Odry – zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną Unii Europejskiej. Bliższych uzgodnień i współdziałania wymaga modernizacja drogi wodnej na odcinku Odry granicznej. Konieczna jest szczegółowa analiza hydrologiczna, w szczególności wód granicznych Odry i Nysy, aby przy krytycznych stanach wód określić skutki wykorzystania wód na stan ekologiczny oraz inne czynniki.

Stan polsko – niemieckiej współpracy w dziedzinie ochrony przed katastrofami oraz współpraca w ramach „Programu dla Odry 2006” były omawiane podczas XIX posiedzenia Polsko – Niemieckiego Komitetu Współpracy Przygranicznej w m. Schwerin (**21 - 22.11.2002r.**)

5. POLSKO – NIEMIECKA KOMISJA DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH

Podczas X posiedzenia Komisji ds. Wód Granicznych w Dychowie (**18–20 czerwca 2002r.**) przekazano informacje na temat „Programu dla Odry 2006” oraz poinformowano o ustanowieniu Pełnomocnika Rządu RP ds. „Programu dla Odry 2006”. Podczas posiedzenia dokonano przeglądu aktualnego stanu współpracy między Polską a RFN w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych. Komisja zatwierdziła plan pracy Grupy na rok 2003 poszczególnych 5 grup roboczych i omówiła najważniejsze zadania wynikające bezpośrednio z umowy. Dyskutowano również na temat ramowej dyrektywy wodnej Unii Europejskiej, przedsięwzięć w obszarze przygranicznym, wymianie informacji na temat współpracy naukowej.

W ramach Komisji trwają uzgodnienia ze stroną niemiecką dotyczące szczegółowych technicznych rozwiązań związanych z **popobrem wody z Nysy Łużyckiej do zalewowych wyrobisk kopalni Berzdorf oraz przerzutu wód Nysy Łużyckiej do zlewni Szprewy.** Polsko – Niemiecka

Komisja do spraw Wód Granicznych potwierdziła, że pobór wody z Nysy Łużyckiej do zalania wyrobiska pokopalnianego Berzdorf dopuszczalny jest tylko w ramach ilości wody, która jest dyspozycyjna przy zagwarantowaniu dotrzymania uzgodnionego przez Komisję przepływu granicznego 13,3 m³/s poniżej miejsca poboru wody. Komisja do spraw Wód Granicznych przyjęła do wiadomości, że postanowienia w sprawie ustalenia planu prawnie wiążącego nakłada obowiązek na inwestora niemieckiego przestrzegania uzgodnionego monitoringu, a także wykonywania corocznych wspólnie uzgodnionych raportów z prowadzonego monitoringu. Strona polska ma mieć zagwarantowaną stałą kontrolę pobieranych ilości wody z Nysy Łużyckiej. W sprawie przerzutu wody z Nysy Łużyckiej do Szprewy, strona polska wyraziła pogląd, że decyzja może być podjęta po zakończeniu zalewania wyrobiska pokopalnianego Berzdorf i po wykonaniu odpowiedniej analizy skutków tego poboru dla użytkowników wód granicznych i środowiska przyrodniczego, przy założeniu, że zgoda na ten przerzut nie powiększy dotychczasowych, niekorzystnych oddziaływań zarejestrowanych w związku z napełnianiem wyrobiska Berzdorf.

Biuro Pełnomocnika Rządu RP otrzymało od Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu „Raport zawierający stanowisko dla delegacji polskiej na negocjacje ze stroną niemiecką w sprawie planowanych poborów wód z Nysy Łużyckiej” z dn. 06.06.2001r. Przedsięwzięcie to zawiera polsko – niemiecką koncepcję monitoringu mającego na celu ustalenie wpływu poboru wody na ogólne zasoby wodne Nysy Łużyckiej.

Stanowisko strony polskiej w sprawie poborów wody z Nysy Łużyckiej opiera się na zastrzeżeniach opinii publicznej, zainteresowanych organów administracji państwowej i samorządowej z terenów narażonych na potencjalne oddziaływania zamierzonych przez stronę niemiecką poborów wody z Nysy Łużyckiej a także na rezultatach bilansu ilościowo – jakościowego. W celu wyjaśnienia przyczyn występujących deficytów wody oraz wyjaśnienia przyczyn tego zjawiska Ministerstwo Środowiska zdecydowało się na wykonanie w 2002r. zagęszczonych pomiarów hydrometrycznych w profilu podłużnym Nysy Łużyckiej i w ujściowych odcinkach jej dopływów. Będą one podstawą dla stworzenia wiarygodnych zasad do przyszłościowego podziału zasobów wodnych. Wypracowane zostaną również zasady rozdziału zasobów dyspozycyjnych Nysy Łużyckiej oraz propozycje podziału tych zasobów pod kątem zabezpieczenia interesów państwa polskiego i bezpośrednich użytkowników tych wód.

Wyżej wymienione stanowisko Ministra Środowiska posłużyło za podstawę do przystąpienia strony polskiej do konsultacji prowadzonych w trybie art. 5 Konwencji z Espoo (25 lipca 2002, Drezno) w sprawie minimalizacji i ograniczenia oddziaływań. Wobec braku kompromisu Minister Środowiska RP zaproponował Federalnemu Ministrowi Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Reaktorów RFN organizację negocjacji w trybie art. 15 Konwencji z Espoo. W efekcie powyższej propozycji strona niemiecka zobowiązała się do zaproszenia polskich ekspertów na spotkanie, które ma posłużyć ustaleniu warunków poboru wody z Nysy Łużyckiej.

Zdaniem Pełnomocnika Rządu ds. Programu dla Odry 2006 koncepcja przerzutu wody z Nysy Łużyckiej do zalewania dawnych kopalni odkrywkowych na Łużycach wymaga szczegółowej analizy oraz uzgodnień prac należących do właściwości Polsko – Niemieckiej Komisji do spraw Wód Granicznych, która jest wspólnym organem do realizacji umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych. W związku z tym, że realizacja przedsięwzięcia ograniczyłaby drastycznie zasoby wodne rzeki należy przeprowadzić konsultacje w zakresie ocen oddziaływania na środowisko oraz dwustronne uzgodnienia na szczeblu rządowym.

6. BUDOWA KANAŁU HOHNSAATEN-FRIEDRICHSTHALER WASSERSTRASSE ORAZ PORTU SCHWEDT NAD ODRĄ

W ramach projektu Transportowego Zjednoczenia Niemiec strona niemiecka podjęła działania mające na celu budowę drogi wodnej - kanału HoFriWa oraz portu Schwedt nad Odrą. Obecnie trwają uzgodnienia stanowiska strony polskiej odnośnie niemieckich planów.

Dnia 21 lutego 2002 r. w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie, na prośbę Ministra Środowiska, odbyło się spotkanie dotyczące budowy drogi wodnej HoFriWa oraz portu Schwedt nad Odrą, na którym dyskutowano wpływ niemieckich przedsięwzięć na sytuację po stronie polskiej oraz na założenia i realizację „Programu dla Odry 2006”. Podczas spotkania poinformowano, że z wystąpień niemieckiej administracji granicznego odcinka Odry można wnioskować, że ujęta w „Programie dla Odry 2006” poprawa warunków żeglugowych na odcinku granicznym rzeki nie leży w interesie strony niemieckiej, stąd też prawdopodobnie cały ciężar

realizacji przedsięwzięcia będzie spoczywał na stronie polskiej oraz że rozbudowa kanału HoFriWa niezależni żegluga niemiecką od warunków na granicznym odcinku Odry.

Realizacja koncepcji poprawy warunków nawigacyjnych ujętych w „Programie dla Odry 2006” w celu skuteczności jej przeprowadzenia, wymaga włączenia strony niemieckiej do wykonania robót na swoim brzegu. **Postulatem strony polskiej jest**, aby trwającą obecnie budowę wielkogabarytowego połączenia wodnego Magdeburga z Berlinem w raz z planowaną rozbudową kanałów Odra – Hawela i HoFriWa połączyć z założeniami „Programu dla Odry 2006” w odniesieniu do granicznego odcinka rzeki Odry.

Dnia **07.03.2002 r.** odbyło się spotkanie w Biurze Pełnomocnika Rządu RP ds. „Programu dla Odry 2006” z Panem Jeroenem Kuiperem z *Niemieckiego Związku na rzecz Ochrony Przyrody BUND*. Organizacja ta postuluje wstrzymanie budowy trasy wodnej Hohensaaten – Friedrichsthaler ze względu na negatywne skutki ekologiczne. Budowa ww. trasy wodnej dla wysokich statków zniszczy unikatową sferę przyrodniczą 120 gatunków ptaków, m.in. gęsi, bobrów, wydr, orłów morskich i żurawi.

We wrześniu 2002r. strona polska poprosiła stronę niemiecką w trybie art. 3 ust. 7 Konwencji z Espoo o przesłanie dokumentacji w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Przekazane informacje pozwolą stronie polskiej określić stopień oddziaływania na jej terytorium oraz włączyć się w procedurę transgraniczną na prawach strony narażonej.

W dniach 5-6 listopada 2002r. odbyła się w Szczecinie narada ministerialna dotycząca polsko – niemieckiej współpracy w dziedzinie utrzymania i rozwoju Odry granicznej. Podczas narady dyskutowano na temat rozbudowy żeglugowego połączenia portu w Schwedt z Morzem Bałtyckim przez kanał HoFriWa, niezbędnych zadań oraz administracyjnych i technicznych możliwości ich rozwiązania; utrzymania i modernizacji trasy regulacyjnej Odry granicznej oraz na temat „Programu dla Odry 2006”. Ustalono, że dla kontynuacji zbadania możliwości połączenia portu Schwedt z Morzem Bałtyckim wykonanie tych zagadnień powierza się grupie roboczej, uprzednio utworzonej z przedstawicieli RZGW w Szczecinie i Dyrekcji Wodno – Żeglugowej Wschód.

Zdaniem Pełnomocnika Rządu RP ds. „Programu dla Odry 2006” obecnie trwające uzgodnienia pomiędzy stronami, RZGW Szczecin i WSA Eberswalde należy zakończyć jak najszybciej, co leży w interesie obu stron. Konieczna jest w związku z tym poprawa wymiany fachowych informacji, wypracowanie rozwiązań prowadzących do zawarcia kompromisu oraz podpisanie porozumienia pomiędzy rządem Polski i Niemiec (właściwymi Ministrami lub Komisją ds. Wód Granicznych) w tej sprawie.

7. WSPÓLNE POLSKO – NIEMIECKIE KONFERENCJE PREWENCYJNEJ OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Rada Ochrony Środowiska przyjęła do wiadomości podczas X posiedzenia w dniach 26–28 czerwca 2002r. w Binz informacje strony polskiej o działaniach związanych z realizacją "Programu dla Odry 2006". Rada podkreśliła konieczność prowadzenia dalszych konsultacji podczas przygotowań do realizacji konkretnych działań i projektów programu na podstawie istniejących umów międzynarodowych i dwustronnych oraz z uwagi na wymóg koordynacji przewidziany w Ramowej Dyrektywie Wodnej WE.

Dnia 15 września 2002 r. w Berlinie odbyła się „Wspólna Konferencja rzeczna na temat prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej” zorganizowana przez pięciu federalnych ministrów RFN. Celem konferencji była dyskusja nad dalszymi działaniami prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej zapobiegającymi w przyszłości katastrofalnym skutkom powodzi ekstremalnych.

W dniach 29-31 października 2002 r. odbyło się FORUM KOOPERACYJNE WSCHÓD – ZACHÓD PRZY LIKWIDACJI NASTĘPSTW POWODZI zorganizowane przez Niemieckie Ministerstwo Gospodarki i Technologii oraz Zrzeszenie Gospodarki Saksońskiej w Dreźnie, podczas którego zaprezentowano doświadczenia Dolnego Śląska w czasie katastrofalnej powodzi w roku 1997.

V. Podsumowanie i wnioski

„Program dla Odry 2006” jest pierwszym tego typu interdyscyplinarnym programem inwestycyjnym w Polsce. Jest to program obejmujący osiem województw leżących w dorzeczu Odry (ponad 1/3 powierzchni kraju). Jego realizacja zapewni bezpieczeństwo mieszkańców Nadodrza, stworzy warunki do znacznej aktywizacji gospodarczej na terenach zniszczonych przez powódzie występujące w ostatnich latach w dorzeczu Odry. Realizacja programu daje szansę na utworzenie wielu nowych miejsc pracy oraz pozyskanie znacznych środków inwestycyjnych z zewnętrznych źródeł finansowania. W pięć lat po tragicznej powodzi z roku 1997 mieszkańcy Nadodrza ciągle nie czują się jednak bezpieczni.

Mimo trudności w sferze finansów publicznych i ogromnych potrzeb w zakresie usuwania skutków powodzi i budowy nowych zabezpieczeń „Program dla Odry 2006” był w roku 2002 realizowany w stopniu optymalnym. Utworzona w budżecie państwa na rok 2003 rezerwa w wysokości 50 000 tys. zł pozwoli na kontynuację najpilniejszych zadań inwestycyjnych oraz na przygotowanie dokumentacji niezbędnych dla uzyskania dofinansowania z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Ostateczne zapisy zadań „Programu dla Odry 2006” w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004-2006 pozwalają żywić nadzieję, że Program ten będzie konsekwentnie realizowany, zarówno przez rząd jak i przez władze samorządowe. „Program dla Odry 2006” jest bowiem ogromnym oczekiwaniem i nadzieją na aktywizację gospodarczą obszarów zniszczonych przez powódzie. Odrzański program jest również ważnym elementem polsko-niemieckiej i polsko-czeskiej współpracy przygranicznej, bowiem Odra ma swoje dorzecze na obszarze trzech państw. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stawia przed nami nowe wyzwania i zadania związane z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej UE oraz z budowaniem transgranicznego systemu ochrony przeciwpowodziowej.

Inwentaryzacja niezbędnych zadań w zakresie gospodarki wodnej dorzecza Odry wskazuje na potrzeby znacznie większe niż te, które wynikają z zapisów ustawy o ustanowieniu Programu. Według wstępnych szacunków potrzeby Programu przekroczą znacznie kwotę 9 mld zł zapisaną w załączniku do ustawy o ustanowieniu Programu, który został opracowany na podstawie danych z roku 1999 i wyniosą ponad 20 mld zł

Dla pełnej realizacji programu niezbędna jest współpraca wszystkich środowisk nadodrzańskich, niezależnie od poglądów politycznych i przynależności partyjnych. Dlatego liczymy na wsparcie naszych wysiłków na rzecz realizacji programu przez parlamentarzystów, samorządowców, organizacji pozarządowych i środowisk opiniotwórczych.

Należy zmobilizować instytucje odpowiedzialne za finansowanie programów rządowych do przyjęcia rozwiązań, które pozwolą na pozyskanie rzeczywistych środków finansowych zapisanych w ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry 2006”. Koordynowanie i zarządzanie tak ogromnym, interdyscyplinarnym programem, jakim jest „Program dla Odry 2006” wymaga jasnych i przejrzystych zasad finansowania oraz współpracy ze wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w jego realizacji.

Występujące w ostatnim okresie liczne powódzie i inne gwałtowne zjawiska meteorologiczne, nakazują zmienić hierarchię ważności problemów związanych ze środowiskiem, nadając priorytetowy charakter działaniom związanym z zapobieganiem i przeciwdziałaniem klęskom powodzi. Warunkiem podstawowym każdego projektu uwzględniającego zasady zrównoważonego rozwoju jest zapewnienie warunków egzystencji a szczególnie bezpieczeństwa ludności. Doceniając nowoczesne koncepcje gospodarki wodnej, kładące nacisk na odpowiednią zabudowę biologiczną zlewni i znaczenie odbudowy małej retencji, należy stwierdzić, że niemożliwa jest całkowita ranaturyzacja dorzecza Odry, tak jak to proponują niektóre organizacje ekologiczne. „Program dla Odry 2006” jest kompromisem pomiędzy rozwojem gospodarczym dorzecza Odry a działaniami zmierzającymi do zachowania jego naturalnych przyrodniczych walorów.

W załączeniu przekazano stanowisko Komisji Ochrony Środowiska Senatu RP w sprawie realizacji „Programu dla Odry-2006” (zał. nr 1).

Załącznik nr 1